Dosarul nr.2-23329/23
2-23160743-12-2-13112023

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

10 decembrie 2025 mun.Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanța de judecată în componența:
Preşedinte de şedinţă, judecător Lorina Ciubotaru
Grefier Daniela Ciuntu

Cu participarea:
reprezentantului reclamanților S.R.L. „Aria-Duca" și Duca Victor, avocatul Veaceslav Jarovlea în baza mandatelor nr.2139735 din 07.05.2025 și nr.2139741 din 18.07.2025
în lipsa pârâtei Irina Gutnic – cerere de examinare în lipsă

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Aria-Duca" și Duca Victor împotriva Irinei Gutnic cu privire la constatarea încălcării dreptului la respectul onoarei, demnității și reputației profesionale, obligarea dezmințirii informațiilor calomnioase, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată

c o n s t a t ă :

ÎN FAPT

1. La 10 noiembrie 2023 S.R.L. „Aria-Duca" și Victor Duca au înaintat împotriva lui Irina Gutnic o cerere de chemare prin care se solicită:
   a) constatarea încălcării de către pârâta Irina Gutnic a dreptului la respectul onoarei și demnității și reputației profesionale a reclamantului Victor Duca, precum și constatarea încălcării dreptului la respectul reputației profesionale a reclamantului S.R.L. "Aria-Duca", prin declarațiile calomnioase exprimate la data de 20 septembrie 2023 în cadrul ședinței Conciliului municipal Chișinău, precum că beneficiul S.R.L. "Aria-Duca" din contractul de achiziție este de 10 milioane lei, precum și faptul că Victor Duca a avut careva înțelegeri obscure cu privire la împărțirea beneficiului cu careva funcționari.
   b) obligarea pârâtei Irina Gutnic să dezmintă informațiile calomnioase, prin publicarea dezmințirii, în formă scrisă sau video, pe pagina de Facebook a Primăriei municipiului Chișinău, cu următorul conținut: „Eu, Irina Gutnic dezmint informațiile prezentate în cadrul ședinței Consiliului municipal Chișinău din 20 septembrie 2023, prin care a afirmat că. S.R.L. "Aria-Duca" a obținut un beneficiu de circa 10 milioane lei din contractul de achiziții încheiat cu Asociația de gospodărire a spațiilor verzi, precum și faptul că suma respectivă urma să fie împărțită de S.R.L. "Aria-Duca" cu angajați din cadrul Asociației de gospodărire a spațiilor verzi.
   c) încasarea din contul pârâte a sumei de 10.000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecare a cauzei (f.d. 2-6).
2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanții au indicat că la 20 septembrie 2023 în cadrul ședinței Consiliului municipal Chișinău, Irina Gutnic a declarat că:

,,(...) verificând valoarea ofertei propuse de către Aria Duca, s-a stabilit că bunurile propuse în ofertă sunt cu circa 10 milioane mai scumpe decât operatorul economic urma să le achiziționeze, incluzând cheltuielile de transport, profitul, cheltuieli de regie, beneficiul de deviz. Deci, este inacceptabil și inadmisibil ca din banii municipali, noi să achităm unui operator economic contravaloarea sau această diferență, pe care dumnealui, păcat că nu pune și acelea înregistrări audio pe care le-a avut ca angajații Spații verzi care au fost demiși și destituiți din funcții pentru aceste iregularități, pentru acelea înțelegeri între ei de a împărți acele mijloace financiare. Eu doar reiterez, eu nu spun, constat, că nu sunt organ de drept sau organ constatator să afirm înțelegerile dintre autoritatea contractantă și agentul economic. Eu doar reitereze poziția Aria Duca care a fost vociferată și înregistrată. Pe marginea acestui caz, de înțelegere între autoritatea contractantă și operatorul economic au fost sesizate organele de drept. Domnul în cauză, prin nenumărate persoane interpuse, cred că numai Papa de la Roma nu a intervenit către Primăria mun. Chișinău, ca dumnealui să vină să se înțeleagă cu cineva din conducerea Primăriei. Dar mesajul din partea tuturor colegilor a fost unul și același – în cadrul Primăriei mun. Chișinău, nu se admit abateri de la legislația achizițiilor publice și niciodată nu vom admite ca banii municipali să fie prejudiciați, or diferența de 10 milioane de lei urma a fi achitată din impozitele și taxele pe care le achită populația.

În aceste condiții, am invitat, de fapt dumnealui s-a auto invitat la discuții. Într-adevăr a fost o audiență deschisă în incinta Primăriei, în biroul meu, o singură discuție am avut cu acest agent economic, în care i-am reiterat poziția, am explicat că sunt întrunite toate temeiurile pentru rezilierea contractului de achiziție, dar vă înțelegem poziția în calitate de operator economic că ați suportat deja niște costuri, taxele vamale, TVA-ul, și alte costuri și respectiv intenția noastră nu este de a crea probleme agentului economic. Am solicitat în condițiile legii, legea 131 permite diminuarea valorii contractului, majorarea valorii nu este permisă sau este permisă în anumite condiții. Diminuarea valorii nu este o încălcare și dacă este o să vă rog să sesizați organele de drept, ce anume a încălcat Primăria mun. Chișinău atunci când a negociat diminuarea valorii contractului. Și în cazul în care a fost vreo încălcare, va răspunde fiecare persoană care a întreprins aceste acțiuni (...).”

3. Precizează că ședința a fost înregistrată și plasată public pe pagina de Facebook a Primăriei municipiului Chișinău la data de 20 septembrie 2023, la adresa http://fb.watch/ocicS88t3m/?mibextid=v7YzmG, precum și a fost publicată separat secvența declarațiilor pârâtei despre S.R.L. ”Aria-Duca” și Victor Duca, la adresa http://fb.watch/ocilRGgZGp/?mibextid=v7YzmG.
4. Susține că din conținutul declarațiilor menționate, Irina Gutnic a încălcat dreptul reclamanților Victor Duca și S.R.L. ”Aria-Duca” la protecția imaginii, demnității și reputației profesionale, deoarece informațiile sunt calomnioase și nu corespund adevărului.
5. Concretizează că este fals că beneficiarul S.R.L. ”Aria-Duca” din contractul de achiziție încheiat cu Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” este de 10 milioane lei, precum și faptul că Victor Duca a avut careva înțelegeri obscure cu privire la împărțirea beneficiului cu careva funcționari ai acestei întreprinderi. De asemenea, nu corespunde adevărului că între Victor Duca și Irina Gutnic a avut loc o singură întâlnire la sediul Primăriei.

6. Neagă categoric orice acuzație precum că beneficiul S.R.L. ”Aria-Duca” din contractul de achiziție este de 10 milioane lei, precum și faptul că Victor Duca a avut careva înțelegeri obscure cu privire la împărțirea beneficiului cu careva funcționari.

7. Opinează că informațiile calomnioase au fost expuse de către Irina Gutnic cu scopul de a forma o opinie publică negativă față de Victor Duca și S.R.L. ”Aria-Duca” și afectează imaginea și reputația reclamanților.

8. Indică faptul că grupul public „Primăria municipiului Chișinău” de pe rețeaua de socializare Facebook are 28.000 de urmăritori. Ședința Consiliului municipal Chișinău din data de 20 septembrie 2023 a acumulat 551 de vizualizări. Totodată, separat secvența video cu declarațiile pârâtei în legătură cu situația lor a acumulat 1,1 mii de vizualizări. Astfel, cel puțin 1651 de persoane au vizualizat mesajul defăimător al pârâtei în adresa lor.

9. Reclamanții își întemeiază pretențiile potrivit art. 7 alin. (1) – (5), art. 15 alin. (1), art. 17 alin. (1), art. 19 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010.

10. La 01 martie 2024 pârâta Gutnic Irina a depus referință prin care a solicitat respingerea acțiunii înaintate ca fiind neîntemeiată *(f.d.27-35)*

11. În argumentarea poziției sale, pârâta Irina Gutnic evidențiază că S.R.L. „Aria-Duca” și Victor Duca s-au adresat împotriva sa ca persoană fizică cu toate că declarațiile invocate de reclamanți au fost făcute de către viceprimarul de ramură Irina Gutnic în cadrul unei ședințe publice a Consiliului municipal Chișinău.

12. Apreciază că acest aspect este semnificativ, întrucât demonstrează că declarațiile ce constituie obiectul litigiului nu au fost făcute într-un context privat sau personal, ci în exercitarea unei funcții oficiale și în cadrul unei dezbateri publice asupra unei chestiuni de interes public. Astfel, pârâta consideră că aceste declarații trebuie evaluate în raport cu responsabilitățile și atribuțiile viceprimarului de ramură privind gestionarea afacerilor municipale și luarea deciziilor în numele comunității.

13. Evidențiază că în democrațiile funcționale, oficialii publici sunt supuși unui nivel mai ridicat de examinare și critică în ceea ce privește acțiunile și deciziile lor exercitate în calitate oficială.

14. Consideră necesar să explice esența faptică a situației, menționând că între S.R.L. „Aria-Duca” și Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” au fost încheiate următoarele contracte:

    1) Contractul nr. ***** din 21.11.2022, în valoare de 23 599 950,00 lei, privind achiziționarea utilajelor multifuncționale (5 unități) a fost încheiat în urma derulării procedurii de achiziție publică de tip LD nr. ocds-b3wdpl-***** din data de 06.10.2022, între Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, în calitate de cumpărător, și S.R.L. „Aria-Duca”, în calitate de vânzător – operator economic.
    Executarea clauzelor contractuale privind livrarea bunurilor menționate a fost confirmată prin semnarea Facturii fiscale nr. ***** în sistemul informațional e-Factura, la data de 23.12.2022.
    Totodată, la data de 07.04.2023, urmare a negocierilor dintre părți, a fost semnat un Acord adițional privind modificarea Contractului nr. ***** din 21.11.2022, respectiv micșorarea valorii contractului cu suma de 3 199 950,00 lei. Suma totală a contractului după modificare a constituit 20 400 000,00 lei.

Executarea clauzelor contractuale privind obligația de achitare a sumei convenite a avut loc eșalonat. La data de 06.10.2023, conform contractului, a fost efectuat un transfer de mijloace financiare în sumă de 14 758 607,28 lei, dintre care 14 000 000,00 lei au fost transferați direct în contul operatorului economic, iar 758 607,28 lei în contul INCASO SFS. La data de 22.12.2023 a fost efectuat ultimul transfer de mijloace financiare, în sumă de 5 641 392,72 lei, prin care datoria aferentă contractului a fost stinsă integral, fapt confirmat prin Ordinul de plată nr. 1380 din 22.12.2023.

2) Contractul nr. 131/22 din 19.12.2022, în valoare de 959 999,99 lei, privind achiziționarea unei furgonete basculante, a fost încheiat în urma derulării procedurii de achiziție publică de tip COP nr. ocds-b3wdpl-***** din data de 01.12.2022, între Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi", în calitate de cumpărător, și S.R.L. „Aria-Duca", în calitate de vânzător. Executarea clauzelor contractuale privind livrarea bunului a fost confirmată prin semnarea Facturii fiscale nr. ***** în sistemul informațional e-Factura, la data de 20.12.2022.
Totodată, la data de 07.04.2023, ca urmare a negocierilor dintre părți, a fost semnat un Acord adițional privind modificarea Contractului nr. 131/22 din 19.12.2022, prin micșorarea valorii contractului cu suma de 120 000,00 lei. Valoarea totală a contractului după modificare a constituit 839 999,99 lei.
Executarea clauzelor contractuale privind obligația de achitare a sumei convenite a avut loc la data de 30.06.2023.

3) Contractul nr. ***** din 19.12.2022, în valoare de 959 999,99 lei, privind achiziționarea unei măturători compacte pentru spații mici, a fost încheiat în urma derulării procedurii de achiziție publică de tip COP nr. ocds-b3wdpl-MD-166973167*****1 din data de 01.12.2022, între Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi", în calitate de cumpărător, și S.R.L. „Aria-Duca", în calitate de vânzător – operator economic. Executarea clauzelor contractuale privind livrarea bunului a fost confirmată prin semnarea Facturii fiscale nr. ***** în sistemul informațional e-Factura, la data de 23.12.2022.
Executarea clauzelor contractuale privind obligația de achitare a sumei convenite a avut loc la data de 05.10.2023.

15. Totodată, precizează că la data de 24 ianuarie 2023 în temeiul dispoziției Primarului General al municipiului Chișinău nr. 6-d a fost instituit grupul de lucru privind efectuarea anchetei de serviciu în scopul evaluării conformității procedurilor de achiziție publică, organizate la Î.M. „Asociația de gospodărire a spațiilor verzi" pentru perioada anului 2022.

16. Astfel, menționează că în cadrul efectuării anchetei de serviciu, comisia a examinat conformitatea actelor care au stat la baza inițierii și desfășurării procedurilor de achiziții publice organizate de către Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi", după cum urmează:

1) Procedura de achiziție nr. *****, obiect „Utilaj multifuncțional":

În cadrul căreia ulterior verificărilor inițiate cu privire la procurarea utilajului multifuncțional de la S.R.L. „Aria-Duca", au fost evaluate actele care au servit drept temei pentru inițierea și desfășurarea licitației publice. În urma examinării specificației tehnice (caietul de sarcini), s-a constatat că aceasta a fost elaborată într-o manieră tendențioasă, favorizând oferta depusă

de operatorul economic desemnat câștigător – S.R.L. „Aria-Duca”, fapt care a condus la restrângerea concurenței între operatorii economici participanți.

Totodată, prin examinarea contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” și S.R.L. „Aria-Duca”, precum și a actelor aferente achiziționării utilajului multifuncțional, s-a stabilit că prețul contractului a constituit aproximativ 23 milioane lei.

În același context, prin analizarea actelor de achiziționare a utilajelor de către S.R.L. „Aria-Duca” de la partenerii europeni, s-a constatat că acestea au fost procurate la prețul de aproximativ 9 milioane lei, fiind ulterior comercializate către Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” la un preț considerabil mai mare, cu un adaos de circa 14 milioane lei, apreciat ca fiind exagerat și depășind capacitățile financiare ale autorității publice locale de a procura și achita asemenea utilaje.

Aceste constatări creează suspiciunea că procedurile de achiziție publică au fost ambigue și netransparente, fiind aranjate și adaptate în favoarea S.R.L. „Aria-Duca”, fapt ce a limitat accesul altor potențiali ofertanți la concurs.

Suplimentar, s-a stabilit că, potrivit Procesului-verbal de predare-primire nr. 1 și Procesului-verbal de punere în funcțiune și recepție finală nr. 3, toate bunurile au fost predate de către S.R.L. „Aria-Duca” și recepționate de către Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” la datele de 22.12.2022 și, respectiv, 23.12.2022. Totodată, în dosar se regăsește cererea depusă de operatorul economic S.R.L. „Aria-Duca” privind prelungirea termenului de livrare până la 31.12.2022, însă nu se identifică un răspuns ferm din partea autorității contractante cu privire la acceptarea sau respingerea acestei cereri.

2) Procedura de achiziție nr. *****, obiect „Autoturisme de serviciu”

În cadrul acestei licitații a participat un singur operator economic – S.R.L. „GBS”. În specificația de preț, ofertantul a indicat valoarea bunului în sumă de 4 900 000,00 lei fără TVA și 5 880 000,00 lei cu TVA.

În acest context, s-a constatat că, la întocmirea Contractului nr. 38/22 din 05.10.2022, la pct. 3 subpct. 3.2, a fost indicat că „suma totală a prezentului contract, inclusiv TVA, constituie 5 880 000,00 lei”, fapt ce contravine art. 103 alin. (1) pct. 24) din Codul fiscal, care prevede că autoturismele și alte autovehicule sunt scutite de TVA.

Totodată, s-a stabilit că garanția de bună execuție a fost depusă tardiv de către S.R.L. „GBS” și, cu toate acestea, a fost acceptată de către Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”. Contractul a fost semnat la data de 05.10.2022, iar garanția de bună execuție a fost prezentată ulterior, fapt ce contravine art. 68 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, precum și art. 31 alin. (8) din aceeași lege, care prevede că, în cazul neprezentării garanției în termen, autoritatea contractantă este în drept să respingă oferta.

De asemenea, se menționează că specificația tehnică (caietul de sarcini) a fost elaborată într-o manieră tendențioasă, favorizând oferta operatorului economic desemnat câștigător, fapt ce a condus la restrângerea concurenței.

În urma efectuării anchetei de serviciu, între Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” și S.R.L. „GBS” a fost reziliat contractul de vânzare-cumpărare, iar autoturismele procurate au fost returnate operatorului economic.

3) Procedurile de achiziție nr. ***** și nr. *****, obiect „Furgonetă basculantă”

Prima procedură de achiziție cu nr. ***** a fost publicată la data de 13.10.2022, cu termenul-limită de deschidere a ofertelor la 12.11.2022. A doua procedură, cu nr. *****, a fost publicată la data de 29.11.2022, iar contractul cu operatorul economic desemnat câștigător în cadrul primei proceduri a fost semnat la aceeași dată.

În cadrul primei proceduri au participat doi operatori economici: S.C. „Tehnolider” S.R.L., cu prețul cel mai mic, și S.R.L. „Aria-Duca”. În urma examinării ofertelor, grupul de lucru pentru achiziții a respins oferta S.C. „Tehnolider” S.R.L. pe motiv că nu a răspuns solicitării de clarificări din 14.11.2022, care conținea cinci întrebări. Din acestea, doar două se bazau pe cerințele din anunțul de participare, una deriva din caietul de sarcini, iar celelalte două solicitări au fost impuse neîntemeiat de către autoritatea contractantă, în lipsa unor asemenea cerințe în documentația de atribuire.

Totodată, la data de 17.11.2022, autoritatea contractantă a înaintat o solicitare de clarificări către S.R.L. „Aria-Duca”, privind respectarea termenului de livrare. Operatorul economic a răspuns că vehiculele erau deja expediate de la producător către dealerul din România, urmând a fi livrate în cel mai scurt timp în Republica Moldova, prezentând și copia contractului încheiat cu dealerul din România.

La procedura repetată a participat doar operatorul economic S.R.L. „Aria-Duca”. Deși în ofertă figurează același model de vehicul ca și la prima procedură, din descrierile tehnice se observă diferențe minore, în special la gabarituri. Totodată, se constată o majorare semnificativă a prețului: de la 666 666,00 lei fără TVA per unitate în prima procedură, la 799 999,00 lei fără TVA per unitate în cea de-a doua procedură, respectiv o diferență de 133 333,00 lei (circa 6 666 euro), ceea ce conduce la o diferență finală, inclusiv TVA, de aproximativ 8 000 euro.

În cadrul primei proceduri, garanția de bună execuție a fost stabilită la un cuantum considerabil redus în raport cu garanția pentru ofertă, iar în cadrul procedurii repetate, autoritatea contractantă a exclus în totalitate solicitarea garanției de bună execuție.

Suplimentar, se menționează că toate procedurile de achiziție vizate nu au fost coordonate și aprobate de Consiliul de administrație al Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” și nici coordonate cu fondatorul – Consiliul Municipal Chișinău, fapt ce contravine prevederilor Statutului întreprinderii.

17. Precizează că, în baza anchetei de serviciu și a faptelor constatate de grupul de lucru în cadrul acesteia, Primarul General al municipiului Chișinău, Ion Ceban, a depus un denunț către Procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție.

18. Explică faptul că viceprimarul Irina Gutnic a reiterat poziția S.R.L. „Aria-Duca” în exercitarea atribuțiilor sale de persoană cu funcție de demnitate publică, fără a urmări afectarea reputației sau onoarei reclamanților, scopul declarațiilor fiind asigurarea transparenței și corectitudinii procesului de achiziții publice.

19. Indică faptul că, prin exemplele de text expuse, se poate demonstra că declarațiile viceprimarului Irina Gutnic nu au încălcat dreptul lui Victor Duca la protecția imaginii, demnității și reputației profesionale, ci s-au înscris în cadrul unui proces legal și transparent de evaluare a ofertelor de achiziții publice, desfășurat în limitele responsabilităților sale oficiale.

20. De asemenea, pentru a respinge acuzațiile formulate de Victor Duca și S.R.L. „Aria-Duca", Irina Gutnic prezintă o serie de argumente:

a) Interesul public. Precizează că declarațiile viceprimarului Irina Gutnic au fost făcute în cadrul unei ședințe publice a Consiliului municipal Chișinău, în legătură cu verificarea unei oferte aferente unei proceduri de achiziție publică. Acestea au fost adresate unui auditoriu larg și au vizat o chestiune de interes public major, respectiv utilizarea fondurilor publice.
Susține că este esențial de subliniat faptul că declarațiile viceprimarului Irina Gutnic au fost formulate în cadrul unei ședințe publice a Consiliului municipal Chișinău, forum deschis în care sunt discutate și dezbătute chestiuni de interes pentru comunitate, în prezența cetățenilor și a altor oficiali. În această calitate, viceprimarul are obligația de a asigura transparența și responsabilitatea în utilizarea fondurilor publice și de a oferi clarificări cu privire la deciziile adoptate în numele comunității. Un exemplu relevant în acest sens îl constituie faptul că asemenea discuții publice pot influența procesul decizional și pot contribui la o administrare mai eficientă și responsabilă a resurselor publice.

b) Libertatea de exprimare a politicienilor. Constată că în calitate de politician și persoană cu funcție de demnitate publică, viceprimarul Irina Gutnic beneficiază de dreptul de a-și exprima opiniile cu privire la chestiuni de interes public, inclusiv în materia achizițiilor publice. Protejarea acestui drept este esențială într-o societate democratică.

c) Absența caracterului calomnios sau defăimător. Explică că declarațiile viceprimarului Irina Gutnic nu au avut caracter calomnios sau defăimător, reprezentând exprimarea unor opinii referitoare la evaluarea unei oferte și la utilizarea fondurilor publice, în concordanță cu responsabilitățile sale oficiale și cu constatările grupului de lucru instituit în temeiul dispoziției Primarului General al municipiului Chișinău nr. 6-d.

21. Susține că declarațiile viceprimarului au fost făcute în exercitarea libertății de exprimare și nu au avut un caracter calomnios sau defăimător, vizând exclusiv un subiect de interes public și responsabilitățile aferente funcției publice exercitate.

22. Menționează că urmează a fi luat în considerare că reclamantul Victor Duca la data de 20 septembrie 2023 în cadrul ședinței Consiliului municipal Chișinău a solicitat explicații referitor la datoria Primăriei municipiului Chișinău față de S.R.L. „Aria-Duca"

23. Concretizează că viceprimarul Irina Gutnic, având în vedere responsabilitatea sa față de comunitate și resursele acesteia, a adus în discuție eventuale discrepanțe sau preocupări legate de valoarea ofertei și de utilizarea fondurilor publice. Argumentează că aceasta doar a stimulat transparența și responsabilitatea în procesul de achiziție, oferind oportunitatea pentru cetățeni și alte părți interesate să înțeleagă și să evalueze deciziile luate de autorități.

24. Indică că aceste discuții publice au contribuit la creșterea încrederii cetățenilor în instituțiile guvernamentale și în decidenții lor, deoarece oferă oportunitatea de a vedea că procesul de luare a deciziilor este deschis și transparent.

25. Notează că participarea la astfel de discuții publice și exprimarea opiniilor în cadrul lor reprezintă un aspect fundamental al democrației și al guvernării deschise. Menționează că declarațiile viceprimarului, făcute într-un cadru public și în legătură cu o chestiune de interes public, sunt esențiale pentru funcționarea eficientă a unei administrații locale și pentru menținerea încrederii și legitimității acesteia în ochii cetățenilor

26. Invocă libertatea de exprimare a politicienilor, respectiv a viceprimarului Irina Gutnic, în calitate de persoană cu funcție de demnitate publică, care are dreptul să-și exprime opinia cu privire la chestiuni de interes public, cum ar fi achizițiile publice. Constată că viceprimarul Irina Gutnic ocupă o funcție de demnitate publică în cadrul Primăriei municipiului Chișinău și corespunzător are responsabilitatea de a reprezenta interesele comunității și de a lua decizii în beneficiul acesteia.

27. Apreciază că libertatea de exprimare a politicienilor este esențială pentru asigurarea transparenței și responsabilității în guvernare. Viceprimarul are dreptul și chiar responsabilitatea de a-și exprima opinia cu privire la aspecte de interes public, cum ar fi achizițiile publice. Aceasta permite cetățenilor să fie informați și să participe la procesul decizional al administrației publice și face parte din rolul și responsabilitățile sale în calitate de persoană cu funcție de demnitate publică. Libertatea sa de exprimare trebuie să fie protejată și să fie considerată în contextul interesului public și al necesității de transparență și responsabilitate în guvernare. Consideră că într-o societate democratică, este crucial să existe un spațiu pentru dezbaterea chestiunilor de interes public.

28. Evidențiază că absența intenției de a defăima sau de a calomnia este esențială pentru a respinge acuzațiile aduse de Victor Ducă și „Aria-Duca" S.R.L împotriva viceprimarului Irina Gutnic. Argumentează acest fapt prin:

    a) Contextul declarațiilor. Reiterează că declarațiile viceprimarului Irina Gutnic au fost făcute în cadrul unei ședințe publice a Consiliului municipal Chișinău, într-un forum deschis și oficial. Aceasta indică faptul că declarațiile au fost făcute într-un context profesional și că nu au fost menite să afecteze reputația sau onoarea unei persoane în mod defăimător sau calomnios.

    b) Opinia oficială referitoare la achizițiile publice. Constată că viceprimarul Irina Gutnic a exprimat opinia autorității publice locale cu privire la evaluarea ofertei propuse de Victor Ducă și S.R.L.„Aria-Duca" în contextul unei achiziții publice. Susține că este normal și chiar de așteptat ca funcționarii publici să își exprime opinia și să aducă în discuție aspecte relevante pentru procesul decizional, fără a avea în mod necesar o intenție defăimătoare sau calomnioasă.

    c) Absența unor afirmații calomnioase sau defăimătoare. Consideră că declarațiile viceprimarului Irina Gutnic nu dezvăluie afirmații calomnioase sau defăimătoare directe îndreptate împotriva reclamantului, Victor Ducă și „Aria-Duca" S.R.L. Declarațiile se concentrează pe aspecte legate de evaluarea unei oferte și de utilizarea fondurilor publice, fără a viza în mod specific reputația sau onoarea reclamantului într-un mod defăimător sau calomnios.

d) Contextul profesional și responsabilitatea publică. Apreciază că în calitate de persoană cu funcție de demnitate publică și viceprimar al municipiului Chișinău, Irina Gutnic are responsabilitatea de a aduce în discuție aspecte legate de administrarea fondurilor publice și de transparența în achizițiile publice. Declarațiile sale au fost făcute în conformitate cu acest context profesional și cu responsabilitățile sale față de comunitate.

29. Atrage atenția instanței de judecată că din textul prezentat ca dovadă de reclamanți se constată că de fapt, viceprimarul Irina Gutnic a expus o poziție a autorității publice, fără a atenta la onoarea și demnitatea reclamațiilor. Pârâta face trimitere la următorul fragment: *„Eu doar reiterez, eu nu spun, constat, că nu sunt organ de drept sau organ constatator să afirm înțelegerile dintre autoritatea contractantă și agentul economic. Eu doar reiterez poziția Aria Duca care a fost vociferată și este înregistrată. Pe marginea acestui caz, de înțelegere între autoritatea contractantă și operatorul economic au fost sesizate organele de drept. Domnul în cauză, prin nenumărate persoane interpuse, cred că numai Papa de la Roma nu a intervenit către Primăria mun. Chișinău, ca dumnealui să vină să se înțeleagă cu cineva din conducerea Primăriei. Dar mesajul din partea tuturor colegilor a fost unul și același - în cadrul Primăriei mun. Chișinău, nu se admit abateri de la legislația achizițiilor publice și niciodată nu vom admite banii municipali să fie prejudicial or diferența de 10 milioane de lei urma a fi achitată din impozitele și taxele pe care le achită populația.”*

30. Clarifică că nu au fost exprimate opinii personale, ci reiterează poziția oficială a Primăriei. Aceasta este o practică comună în contextul instituțiilor publice, unde oficialii sunt obligați să transmită informații conforme cu linia instituțională. Prin urmare, nu poate fi imputată viceprimarului o acțiune individuală care să vizeze defăimarea sau diminuarea demnității unei persoane.

31. Constată că declarațiile viceprimarului se concentrează pe aspecte legate de conformitatea cu legislația și protejarea intereselor municipiului. Înțelegerea acestor aspecte este esențială pentru buna funcționare a administrației publice și pentru asigurarea transparenței și corectitudinii în acțiunile întreprinse de către autorități. Prin urmare, afirmațiile viceprimarului sunt în concordanță cu responsabilitățile sale instituționale și nu pot fi considerate o încălcare a drepturilor individuale ale lui Victor Duca și „Aria-Duca” S.R.L.

32. Subliniază că chestiunile legate de înțelegerile contractuale sunt în atenția organelor competente, indicând că respectivele aspecte sunt supuse unui proces de verificare și reglementare corespunzător. Acest lucru arată că preocuparea principală a viceprimarului Irina Gutnic este respectarea normelor legale și evitarea oricăror abateri de la acestea, fără a se implica în aspecte personale sau subiective.

33. Invocă și alte situații similare în care oficiali publici reiterează poziții instituționale fără a ataca personalități sau demnități individuale. Menționează că practica prezentată de viceprimarul Irina Gutnic este în concordanță cu standardele acceptate în domeniul administrației publice.

34. Conchide că, reieșind din valoarea cumulată a contractelor menționate în speță, calculând beneficiul care urma a fi încasat de S.R.L.„Aria-Duca”, acesta ar constitui aproximativ 10 mln. lei., iar declarațiile viceprimarului Irina Gutnic, așa cum sunt prezentate în textul furnizat, nu constituie o încălcare a drepturilor lui Victor Duca și „Aria-Duca” S.R.L. Ele sunt în conformitate cu responsabilitățile instituționale ale viceprimarului și cu preocuparea

pentru respectarea legii și a intereselor publice. Astfel, nu există motive temeinice pentru a susține că drepturile lui Victor Duca și „Aria-Duca" S.R.L au fost încălcate de către viceprimarul Irina Gutnic în acest context.

35. Pârâta consideră neîntemeiată încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată, dat fiind faptul că nu sunt temeiuri de admitere a cerinței de bază. De asemenea, precizează că reclamanții nu au probat cu probe autentice cauzarea de daune și legătura de cauzalitate dintre acestea și faptele sale, de asemenea repararea prejudiciilor pe care le pretind reclamanții absolut nu sunt întemeiate, confirmate real și faptic cu probe.

36. Susține că la examinarea chestiunilor privind încasarea prejudiciului este necesar de ținut cont, că reclamanții în conformitate cu art. 118 din Codul de procedură civilă sunt obligați să dovedească acele circumstanțe pe care le invocă drept temei ale pretențiilor și obiecțiilor sale.

37. Astfel, reclamanții sunt obligați să dovedească atât existența cât și întinderea prejudiciului. În speță, afirmă că reclamantul în nici un mod nu argumentează repararea prin echivalent bănesc a prejudiciului moral și nici nu aduce nici un argument din ce considerente anume suma pretinsă este solicitată de către acesta și nu alta. Neprezentarea probelor constatatoare întru confirmarea prejudiciului face caducă solicitările materiale și morale ale reclamanților.

38. Conchide că obținerea unei compensații materiale în această situație, ar fi o îmbogățire injustă pentru inițiatorii procesului.

POZIȚIA PARTICIPANȚILOR ÎN ȘEDINȚA DE JUDECATĂ

39. Reprezentantul reclamanților S.R.L. „Aria-Duca" și Duca Victor, avocatul Veaceslav Jarovlea a susținut cererea de chemare în judecată și a solicitat admiterea acesteia pe motivele de fapt și de drept invocate în conținutul acesteia *(f.d. 132).*

40. Pârâta Gutnic Irina nu s-a prezentat în ședința de judecată, însă prin cererea din 21 mai 2024 a precizat că-și menține poziția expusă în referință și a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa cu comunicarea tuturor actelor de procedură ce vor fi emise pe parcursul examinării cauzei *(f.d.55-56)* și instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa acesteia.

LEGISLAȚIE RELEVANTĂ

41. Art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010,

> *,,defăimare* – răspîndire a informaţiei false care lezează onoarea, demnitatea şi/sau reputaţia profesională a persoanei;
> *răspîndire a informaţiei* – proces de transmitere a informaţiei către alte persoane (cel puţin către o persoană, exceptînd persoana lezată);
> *informaţie* – orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet şi/sau imagine;
> *interes public* – interes al societăţii (şi nu simpla curiozitate a indivizilor) faţă de evenimentele ce ţin de exercitarea puterii publice într-un stat democratic sau faţă de alte probleme care, în mod normal, trezesc interesul societăţii sau al unei părţi a ei;
> *fapt* – eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiţii concrete de loc şi timp şi a cărui veridicitate poate fi dovedită;

judecată de valoare – opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea faţă de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit;
judecată de valoare fără substrat factologic suficient – judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată pînă la falsitate;
persoană publică – persoană care exercită funcţii publice sau o altă persoană care, datorită statutului, poziţiei sociale sau altor circumstanţe, trezeşte interesul public".

42. Art. 3 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010,

„(1) Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a comunica fapte şi idei.
(2) Libertatea de exprimare protejează atît conţinutul, cît şi forma informaţiei exprimate, inclusiv a informaţiei care ofensează, şochează sau deranjează.
(3) Exercitarea libertăţii de exprimare poate fi supusă unor restrîngeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, pentru a apăra ordinea şi a preveni infracţiunile, pentru a proteja sănătatea şi morala, reputaţia sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti.
(4) Restrîngerea libertăţii de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin. (3) şi doar în cazul în care restrîngerea este proporţională cu situaţia care a determinat-o, respectîndu-se echilibrul just dintre interesul protejat şi libertatea de exprimare, precum şi libertatea publicului de a fi informat."

43. Art. 7 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010,

(1) Orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.
(2) Persoana lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informaţia cumulează următoarele condiţii:
a) este falsă;
b) este defăimătoare;
c) permite identificarea persoanei vizate de informaţie.
(3) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (2) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.
(4) Persoana lezată prin răspîndirea unor judecăţi de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecăţile de valoare cumulează următoarele condiţii:
a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient;
b) au un caracter defăimător;
c) permit identificarea persoanei vizate de informaţie.
(5) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (4) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, sau publicarea unei replici, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.
(6) Se consideră injurie exprimarea care cumulează următoarele condiţii:
a) exprimarea intenţionată verbală, scrisă sau nonverbală nu corespunde normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică;

b) permite identificarea persoanei vizate.
(7) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (6) poate solicita exprimarea scuzelor şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.

44. Art. 10 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010,

„(1) Orice persoană are dreptul la respectul vieţii private şi de familie.
(2) Dreptul la respectul vieţii private şi de familie nu se extinde asupra informaţiilor despre viaţa privată şi de familie răspîndite cu acordul expres sau tacit al persoanei sau obţinute în locurile publice cînd persoana nu poate conta, în mod rezonabil, pe intimitate.
(3) Nimeni nu poate fi tras la răspundere pentru că a făcut publice informaţii despre viaţa privată şi de familie a persoanei dacă interesul public de a le cunoaşte depăşeşte interesul persoanei vizate de a nu răspîndi informaţia."

45. Art. 24 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010,

(1) Reclamantul trebuie să dovedească următoarele:
a) pîrîtul a răspîndit informaţia;
b) informaţia îl vizează şi este defăimătoare;
c) informaţia constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă; sau
d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient;
e) existenţa şi cuantumul prejudiciului cauzat.
(2) Pîrîtul trebuie să dovedească următoarele:
a) informaţia nu este defăimătoare şi/sau nu îl vizează pe reclamant;
b) informaţia constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient;
c) la momentul răspîndirii informaţiei, deşi a luat toate măsurile de diligenţă, nu putea şti că prin acţiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient;
d) informaţia răspîndită este de interes public".

46. Articolul 26 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010,

„(1) Orice persoană este în drept să ceară în instanţa de judecată dezminţirea relatărilor false şi defăimătoare cu privire la fapte".

47. Articolul 29 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010 (în continuare Lege nr.64/2010),

„(1) Instanţa de judecată va acorda o compensaţie de natură să aducă satisfacţie persoanei lezate. La stabilirea cuantumului compensaţiei pentru prejudiciul moral, acordată persoanei fizice, instanţa de judecată va lua în consideraţie caracterul şi gravitatea suferinţelor fizice şi psihice cauzate reclamantului, caracterul informaţiei răspîndite, gradul de răspîndire a informaţiei, personalitatea reclamantului, reputaţia pîrîtului, gradul de vinovăţie a pîrîtului, consecinţele răspîndirii informaţiei defăimătoare, starea materială a reclamantului şi cea a pîrîtului, publicarea rectificării, dezminţirii sau acordarea dreptului la replică pînă la depunerea cererii de chemare în judecată şi alte circumstanţe importante pentru examinarea cauzei.

(2) Se acordă compensaţie pentru prejudiciul moral cauzat persoanei publice doar în cazul în care persoana publică a fost defăimată cu rea-credinţă.

(3) Compensaţia pentru prejudiciul moral se acordă persoanei juridice doar dacă răspîndirea informaţiei i-a periclitat managementul.

MOTIVAREA INSTANȚEI

48. Audiind reprezentantul reclamanților, examinând cererea de chemare în judecată, verificând argumentele din referință, prin prisma probatoriului administrat și cadrului legal relevant, instanța de judecată reține următoarele.

49. În ședința de judecată s-a constata că pârâta Irina Gutnic este viceprimar al municipiului Chișinău din data de 19 octombrie 2022, fapt confirmat prin Dispoziția primarului general al mun. Chișinău nr. 1399-dc din 18 octombrie 2022 *(f.d.36).*

50. Totodată, instanța de judecată constată că la 20 septembrie 2023 a avut loc ședința extraordinară a Consiliului Municipal Chișinău, la care pârâta Irina Gutnic a participat în calitate de viceprimar, fapt confirmat prin Procesul-verbal ***** din 20 septembrie 2023 *(f.d.48).*

51. Instanța de judecată observă că inițial, în cadrul ședinței extraordinare din 20 septembrie 2023 a luat cuvânt președintele ședinței, care a oferit posibilitatea de exprimare celorlalți participanți. Ulterior, a intervenit președintele Comitetului Național Paraolimpic al Republicii Moldova, care a venit în susținerea partenerului său, invocând faptul că acesta nu își poate onora obligațiile față de Comitet întrucât Primăria nu își execută obligațiile de plată asumate prin alte contracte. În continuare, a luat cuvânt reclamantul Duca Victor, care a detaliat situația, menționând că a câștigat o licitație ce a fost ulterior contestată și tergiversată, motiv pentru care tehnica specializată aferentă proiectului este depozitată la „Spații verzi" de aproximativ 10 luni, fără a i se achita contravaloarea lucrărilor. Totodată, în discursul său, acesta a făcut în mod repetat referire la pârâta Gutnic Irina, în calitatea sa de viceprimar, invocând inclusiv existența unor pretinse abuzuri din partea acesteia. În replică, pârâta Gutnic Irina a susținut că agentul economic prezintă situația exclusiv din perspectiva sa, fără a face referire la încălcările constatate în urma verificării conformității procedurii de achiziție organizate de către „Spații verzi". Cronologia discuțiilor este confirmată de Stenograma ședinței extraordinare din 20 septembrie 2023 *(f.d. 40–41).*

52. Potrivit conținutului Stenogramei ședinței extraordinare din 20 septembrie 2023, dar și înregistrării video *(f.d. 41–42, disc),* în continuarea replicii sale, pârâta Gutnic Irina în calitate de viceprimar a declarat că:

„(...) verificând valoarea ofertei propuse de către Aria Duca s-a stabilit că bunurile propuse în ofertă sunt cu circa 10 mln. mai scumpe decât operatorul economic urma să le achiziționeze, incluzând cheltuielile de transport, profitul, cheltuieli de regie, beneficiul de deviz. Este inacceptabil ca din banii municipali noi să achităm unui operator economic această diferență pe care dumnealui, păcat că nu pune și acele înregistrări audio, pe care le-a avut cu angajații Spații verzi și care au fost destituiți din funcții pentru aceste iregularități, pentru acele înțelegeri între ei de a împărți acele mijloace financiare. Eu doar reiterez, cu constat, că nu sunt organ de drept, să afirm înțelegerile dintre autoritatea contractantă și agentul economic, eu doar reiterez poziția Aria Duca care a fost vociferată și înregistrată.

Pe marginea acestui caz de înțelegere de autoritatea contractantă și operatorul economic au fost sesizate organele de drept. Domnul în cauză, prin nenumărate persoane interpuse, cred că numai Papa de la Roma nu a intervenit către Primăria mun. Chișinău,

ca dlui să vină să se înțeleagă cu cineva din conducerea Primăriei, dar mesajul din partea tuturor colegilor întotdeauna a fost unul și același, în cadrul Primăriei mun. Chișinău, nu se admit abateri de la legislația achizițiilor publice și niciodată nu vom admite ca banii municipali să fie prejudiciați, or diferența de 10 mln. de lei urma a fi achitată din impozitele și taxele pe care le achită populația.

În aceste condiții am invitat, de fapt dlui s-a autoinvitat la discuții, într-adevăr a fost o audiență deschisă în incinta Primăriei, în biroul meu, o singură discuție am avut cu acest agent economic în care am reiterat poziția și i-am explicat, sunt întrunite toate temeiurile pentru rezilierea contractului de achiziție, dar vă înțelegem poziția în calitate de operator economic că ați suportat deja niște costuri, taxele vamale, TVA și alte costuri, respectiv, intenția noastră este de a nu crea probleme agentului economic. Am solicitat în condițiile legii, Legea 131 permite diminuarea valorii contractului, majorarea valorii nu este permisă sau este permisă în anumite condiții. Diminuarea valorii contractului nu este o încălcare și dacă este o să vă rog să sesizați organele de drept ce anume a încălcat Primăria mun. Chișinău atunci când a negociat diminuarea valorii contractului. În cazul în care a fost vreo încălcare va răspunde fiecare persoană care a întreprins aceste acțiuni. (...)"

53. De asemenea, instanța de judecată reține că prin Denunțul nr. 2-01/2-158 din 31 martie 2023 adresat Procuraturii Anticorupție *(f.d.44-47),* Primarul mun. Chișinău a solicitat verificarea legalității acțiunilor angajaților din cadrul Î.M. „Asociația de gospodărire a spațiilor verzi", prin prisma art. 246, art. 324, art. 327 din Codul penal, responsabili de organizarea și desfășurarea achizițiilor publice desfășurate în perioada anului 2022, pentru procurarea: a) utilajelor multifuncționale, procedura de achiziție nr. *****, câștigător S.R.L. „Aria-Duca"; b) autoturismelor de serviciu, procedura de achiziție nr. *****, câștigător S.R.L. „ABS"; c) furgunote basculante, procedura de achiziție nr. ***** și nr. *****, câștigător S.R.L. „Aria-Duca".

54. Existența unui litigiu între reclamanți și Primăria mun. Chișinău rezultă inclusiv din Cererea nr.2-01/1-1934 din 16 octombrie 2023 *(f.d.37-39)* emisă de către viceprimarul mun. Chișinău prin care s-a solicitat: 1) Reluarea examinării denunțului Primăriei mun. Chișinău expediat la 31.03.2023 nr. 2-01/2-158 în adresa Procuraturii Anticorupție; 2) Examinarea sub toate aspectele acțiunile persoanelor din cadrul Î.M. „AGSV" și directorul S.R.L. „Aria-Duca", inclusiv sub aspectul comiterii infracțiunilor prevăzute de art. 191, 324 și 325, 327, 328 din Codul penal, care în rezultatul unei înțelegeri prealabile au aranjat și inclus în actele de achiziții publice, unele date vădit exagerate cu referire la prețurile bunurilor procurate, față de prețurile de piață, care ulterior o parte din suma totală urma a fi repartizată ilegal între anumite persoane, fapt ce se caracterizează prin acțiuni de corupție și care prejudiciază considerabil bugetul municipal; 3) Audierea pe acest subiect a: - viceprimarului mun. Chișinău Irina Gutnic; - consilierului Primarului general al mun. Chișinău Vladimir Mitru, care vor prezenta probe concludente și pertinente cu referire la ilegalitățile comise de către persoanele cu funcții de răspundere din cadrul Î.M. „AGSV" și directorului S.R.L. „Aria-Duca" cu privire la fraudarea și aranjarea licitațiilor privind achiziția de mijloace de transport și utilaje multifuncționale, achiziționate în perioada anului 2022 de la S.R.L. „Aria-Duca".

55. De asemenea, la materialele cauzei au fost anexate de către reclamanți mai multe acte care conturează substratul factologic al existenței unui conflict între părți cu referire la procedura de achiziție, și anume:

a) Contractul nr.***** de achiziționare a bunurilor din 21 noiembrie 2022 și anexele *(f.d.60-66);*
b) Contractul de vânzare-cumpărare nr. ***** din 15.12.2022 *(f.d.67-70);*
c) Decizia Agenției Naționale pentru soluționarea contestațiilor nr. ***** din 19.11.2022 *(f.d.71-78);*
d) Comunicare Hotărâre Civilă nr. 940/2023 din 08 noiembrie 2023 *(f.d.79-83);*
e) Contract de cont escrow (cont fiduciar de sechestru) nr. ***** din 14 iulie 2023 *(f.d.84-87);*
f) Încheiere asupra rezultatelor examinării petiției nr. *****din 12 iulie 2023 *(f.d.88-89).*

56. În continuare, instanța de judecată precizează că sarcina probațiunii în litigiile cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale este divizată, obligație care îi revine reclamanților. Astfel, potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 64/2010 reclamantul trebuie să dovedească că: 1) pârâtul a răspândit o asemenea informație; 2) informația îl vizează și este defăimătoare; și 3) informația constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă sau o judecată de valoare care nu se bazează pe un substrat factologic suficient.

57. În acest context, instanța de judecată reține că reclamanții nu au atins standardul de probațiune impus de lege.

58. Așadar, din conținutul stenogramei, al procesului-verbal ***** și al înregistrării video aferente ședinței din 20 septembrie 2023 rezultă că pârâta Gutnic Irina a afirmat că:
„(...) verificând valoarea ofertei propuse de către Aria Duca s-a stabilit că bunurile propuse în ofertă sunt cu circa 10 mln. mai scumpe decât operatorul economic urma să le achiziționeze, incluzând cheltuielile de transport, profitul, cheltuieli de regie, beneficiul de deviz. Este inacceptabil ca din banii municipali noi să achităm unui operator economic această diferență pe care dumnealui, păcat că nu pune și acele înregistrări audio, pe care le-a avut cu angajații Spații verzi și care au fost destituiți din funcții pentru aceste iregularități, pentru acele înțelegeri între ei de a împărți acele mijloace financiare.”

59. Instanța de judecată reține că declarațiile enunțate supra au fost făcute de pârâta Gutnic Irina în cadrul ședinței extraordinare a Consiliului Municipal Chișinău din 20 septembrie 2023 în exercitarea funcției de viceprimar și au vizat chestiuni de interes public major, și anume modul de derulare a procedurilor de achiziții publice și utilizarea mijloacelor financiare publice.

60. Articolul 10 § 1 și 2 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale statuează că orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie şi libertatea de a primi sau a comunica informaţii ori idei fără amestecul autorităţilor publice şi fără a ţine seama de frontiere.

Exercitarea acestor libertăţi ce comportă îndatoriri şi responsabilităţi poate fi supusă unor formalităţi, condiţii, restrângeri sau sancţiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, apărarea ordinii şi prevenirea infracţiunilor, protecţia sănătăţii, a moralei, a reputaţiei sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informaţiilor confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti.

61. Instanța de judecată remarcă că afirmațiile menționate îi vizează în mod direct pe reclamanți și, din perspectiva acestora, pot avea un caracter defăimător. Cu toate acestea, reclamanții nu au reușit să demonstreze elementul esențial al sarcinii probatorii, și anume că informația difuzată ar constitui o relatare de fapte sau o judecată de valoare lipsită de un substrat factologic suficient, condiție indispensabilă pentru angajarea răspunderii în materia apărării onoarei, demnității și reputației profesionale.

62. Continuând șirul logic, instanța de judecată menționează că dispozițiile art. 7 alin. (1) din Legea nr. 64/2010 se stabilește trei situații în care persoana are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false, și anume cu privire la: 1) fapte; 2) judecăți de valoare fără substrat factologic suficient; 3) injurie.

63. În acest sens, instanța de judecată explică faptul că pentru a face deosebirea între o imputare de fapt și o judecată de valoare, este necesar să se țină seama de circumstanțele cauzei și de tonul general al afirmațiilor. *(*Brasilier c. Franței*, pct. 37)*

64. Pornind de la acest aspect, prin prisma art. 2 din Legea nr. 64/2010, instanța de judecată apreciază că pretenția reclamantului privind dezmințirea informației cu privire la faptul că *„S.R.L.„Aria-Duca" a obținut un beneficiul de circa 10 milioane lei din contractul de achiziții încheiat cu Asociația de gospodărire a spațiilor verzi, precum și faptul că suma respectivă urma să fie împărțită de către S.R.L.„Aria-Duca" cu angajații din cadrul Asociației de gospodărire a spațiilor verzi"* urmează a fi tratată ca fiind o judecată de valoare. Or, aceasta reprezintă o opinie care reflectă atitudinea pârâtei, în calitatea sa de viceprimar, față de un fapt – procesul de achiziție ce rezultă din Contractul nr. ***** de achiziționare a bunurilor din 21 noiembrie 2022 încheiat între S.R.L. „Aria-Duca" și Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi".

65. Caracterul subiectiv al afirmațiilor pârâtei și calificarea acestora drept opinie rezultă inclusiv din contextul în care au fost formulate, respectiv din natura de replică în cadrul unei dezbateri publice. Astfel, instanța de judecată observă că dezbaterea din ședința Consiliului municipal Chișinău privind procesul de achiziție a fost inițiată chiar de reclamantul Duca Victor, care a adus în discuție contractul în cauză și a făcut referiri exprese la pârâta Gutnic Irina, indicând implicarea acesteia în calitate de viceprimar.

66. Prin urmare, având în vedere caracterul public al ședinței, precum și faptul că reclamantul a pus în discuție subiectul și a vizat direct pârâta, instanța de judecată apreciază că acesta putea avea așteptarea rezonabilă că Gutnic Irina va formula o reacție în același context, timp și loc, inclusiv cu trimitere la motivele neadoptării proiectului, neexecutării contractului sau contestării procedurii de achiziție.

67. Potrivit art.10 CEDO și Legii nr. 64/2010, discursul referitor la chestiuni de interes public, exprimat în cadrul unei dezbateri instituționale, beneficiază de un nivel sporit de protecție. Limitele criticii admisibile sunt mai largi atunci când afirmațiile privesc activitatea profesională a unor operatori economici implicați în contracte publice, care trebuie să manifeste un grad sporit de toleranță față de critică.

68. În cauza Busuioc c.Moldovei din 21 decembrie 2004, CtEDO reamintește că libertatea de exprimare constituie unul dintre fundamentele esențiale ale unei societăți democratice. Aceasta este valabilă nu doar pentru informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate inofensive ori indiferente, ci și pentru cele care ofensează, șochează sau

deranjează. Curtea a statuat că remarcile reclamantului au făcut parte dintr-o discuţie deschisă şi continuă a chestiunilor de interes public, iar sancționarea pentru declarațiile sale a constituit o ingerință disproporționată în exercitarea libertății de exprimare, nefiind necesară într-o societate democratică.

69. De asemenea în cauza Flux c Moldovei din 20 noiembrie 2007, CtEDO a reiterat că trebuie făcută o distincție clară între afirmațiile de fapt și judecățile de valoare. În timp ce faptele pot fi dovedite, judecățile de valoare nu sunt susceptibile de probă. Curtea constată că instanțele interne au acordat o importanță excesivă protecției reputației, fără a asigura un just echilibru cu libertatea de exprimare garantată de art.10 al Convenției

70. În cauza Timpul Info-Magazin și Angel c. Moldovei din 27 noiembrie 2007, Curtea subliniază că o posibilă omisiune a unei persoane publice de a respecta legile şi normele care au scopul de a proteja interese publice serioase, chiar şi în sfera privată, poate să constituie, în anumite circumstanţe, o chestiune de interes public legitim. Curtea consideră că atunci când o companie privată decide să participe în tranzacţii în care sunt implicate fonduri publice considerabile, ea, în mod voluntar, se expune unei analize mai largi din partea opiniei publice. În special, dacă există acuzaţii că astfel de tranzacţii au fost în detrimentul finanţelor publice, o companie trebuie să accepte critica din partea publicului (§30, 34).

71. În această ordine de idei, instanța de judecată atestă relevanța prevederilor art. 10 alin. (2) din Legea nr. 64/2010, potrivit cărora dreptul la respectul vieţii private şi de familie nu se extinde asupra informaţiilor despre viaţa privată şi de familie răspândite cu acordul expres sau tacit al persoanei sau obţinute în locurile publice cînd persoana nu poate conta, în mod rezonabil, pe intimitate.

72. Din aceeași perspectivă, instanța de judecată reiterează prevederile art. 3 alin. (1) din Legea nr. 64/2010 și art. 10 par. 1 CEDO, potrivit cărora orice persoană are dreptul la libera exprimare. De asemenea, notează că acest drept nu este unul absolut și poate fi restrâns prin protejarea unui interes legitim, cum ar fi reputația sau drepturile altora, aspect prevăzut la art. 3 alin (3) din Legea nr. 64/2010 și art. 10 par. 2 CEDO.

73. Totodată, pentru ca art. 8 CEDO să intre în discuție în cauze având ca obiect calomnia, atacul asupra reputației personale trebuie să atingă un anumit nivel de gravitate și să fi fost realizat astfel încât să cauzeze un prejudiciu exercitării personale a dreptului la respectarea vieții private. *(Axel Springer AG c. Germaniei, pct. 83)*

74. Cu alte cuvinte, ori de câte ori se invocă o pretinsă încălcare a dreptului la protecția imaginii, a demnității și a reputației profesionale, instanța este chemată să realizeze un just echilibru între dreptul la respectarea vieții private, consacrat de art. 8 CEDO, și dreptul la libertatea de exprimare, garantat de art. 10 CEDO, întrucât protecția unui drept poate presupune o limitare a celuilalt.

75. În aceste circumstanțe, verificând dacă libertatea de exprimare a pârâtei Irina Gutnic încalcă onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamanților S.R.L. „Aria-Duca” și Duca Victor, instanța de judecată stabilește că afirmațiile pârâtei chiar dacă sunt dure, nu au un caracter insultător sau defăimător, nu vizează viața privată a reclamantului, nu depășește cadrul unei dezbateri publice legitime, dar vizează interesul public. Acestea constituie aprecieri și evaluări formulate în contextul exercitării atribuțiilor de serviciu într-o

dezbatere publică privind gestionarea banilor publici și nu pot fi calificate drept fapte certe prezentate cu rea-credință, fiind proporțională cu situația care a determinat-o, existând un just echilibru din perspectiva art. 3 alin. (4) din Legea nr. 64/2010.

76. Totodată, instanța de judecată amintește că nu orice judecată de valoare constituie, în esență, o expresie ce lezează dreptul la onoare, demnitate sau reputație profesională. Potrivit art. 7 alin. (4) din Legea nr. 64/2010, urmează a fi întrunite cumulativ următoarele condiții: 1) judecata de valoare nu se bazează pe substrat factologic suficient; 2) are un caracter defăimător; 3) permite identificarea persoanei vizate în informație.

77. Prin urmare, dacă o declarație echivalează cu o judecată de valoare, aceasta trebuie să se bazeze pe o bază faptică suficientă, în caz contrar este excesivă. *(*Pedersen și Baadsgaard c. Danemarcei*, pct. 76)*

78. În speță, instanța de judecată ține să menționeze că opinia exprimată de pârâta Gutnic Irina se întemeiază pe un substrat factologic suficient. Astfel, din materialele dosarului, inclusiv din înscrisurile anexate chiar de reclamanți, rezultă existența unei proceduri de achiziție publică, a unei situații litigioase și a unor acuzații formulate la adresa reclamanților, anterioare ședinței Consiliului municipal Chișinău din 20 septembrie 2023.

79. În acest context, instanța constată că, pe marginea subiectului vizat, primarul general a înaintat un denunț către Procuratura Anticorupție. Reprezentantul reclamanților în ședința de judecată a declarat că Duca Victor a fost obligat să diminueze suma și nu a fost de 10 milioane de lei așa cum a expus pârâta, dar de 3 milioane lei. În aceste circumstanțe, instanța reține că opinia exprimată de pârâtă se înscrie în linia pozițiilor formulate de mai mulți funcționari din cadrul Primăriei municipiului Chișinău, aspect care explică substratul factologic al judecății de valoare exprimate de pârâtă.

80. Instanța de judecată apreciază că exprimarea unei opinii critice de către Gutnic Irina în cadrul ședinței Consiliului municipal Chișinău face parte din exercițiul funcției de viceprimar și din obligația de a asigura transparența și controlul democratic asupra utilizării fondurilor publice.

81. Drept urmare, instanța reține pertinente afirmațiile pârâtei că în calitate de viceprimar are dreptul și chiar responsabilitatea de a-și exprima opinia cu privire la aspecte de interes public, cum ar fi achizițiile publice. Aceasta permite cetățenilor să fie informați și să participe la procesul decizional al administrației publice și face parte din rolul și responsabilitățile sale în calitate de persoană cu funcție de demnitate publică.

82. Totodată, instanța de judecată explică faptul că standardul de probațiune aplicabil în cazul judecăților de valoare este mai redus decât în cazul faptelor, nefiind necesar ca judecata de valoare să fie dovedită. Potrivit jurisprudenței CEDO, obligația probei este imposibilă pentru judecățile de valoare și încalcă însăși libertatea de opinie, element fundamental al dreptului garantat de art. 10 CEDO. *(Morice c. Franței, pct. 126)*

83. La caz, instanța de judecată nu a putut constata că declarația pârâtei nu are la bază un fapt ori că expunerea acesteia este denaturată până la falsitate. Or, contextul factual anterior, inclusiv depunerea unui denunț în legătură cu procedura de achiziție vizată, era de natură să creeze, în percepția rezonabilă, chiar dacă subiectivă, a unei persoane, suspiciunea existenței unui eventual profit sau a unor înțelegeri neconforme. Totodată, instanța reține

că, din conținutul discursului pârâtei, rezultă în mod clar că aceasta nu și-a arogat competențele organelor de drept, păstrând rezerva necesară în cadrul dezbaterii publice.

84. Altfel spus, instanța de judecată constată că declarațiile pârâtei privesc cheltuirea banilor publici și integritatea procedurilor de achiziții, dar nu reprezintă o opinie excesivă, se înscriu în categoria judecăților de valoare și a aprecierilor formulate într-o dezbatere instituțională, neavând caracter calomnios, insultător și/sau degradant. Acestea vizează activitatea profesională a unei persoane juridice implicate în raporturi contractuale cu Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi" a cărei fondator este Consiliul municipal Chișinău, context în care potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, limitele criticii admisibile sunt mai largi.

85. Suplimentar, instanța de judecată mai reține ca întemeiate argumentele pârâtei potrivit cărora declarațiile formulate se circumscriu interesului public. Or, respectarea legalității și asigurarea transparenței în desfășurarea procedurilor de achiziții publice trezește interesul societății sau cel puțin al unei părți din societate.

86. În acest context, instanța de judecată subliniază că, prin soluționarea prezentei cauze, nu se pronunță asupra vinovăției sau nevinovăției vreunei persoane în ceea ce privește modul de desfășurare a procedurii de achiziții publice și nici asupra circumstanțelor executării ori neexecutării contractului de achiziție publică, aceste aspecte neintrând în obiectul litigiului dedus judecății.

87. În ce privește capătul de cerere privind dezmințirea, instanța reține că potrivit art.26 alin.(1) Legea nr.64/2010, dezmințirea poate fi dispusă exclusiv în cazul difuzării unor fapte false prezentate ca certe. A obliga pârâta să dezmintă declarațiile făcute ca funcționar public în exercitarea atribuțiilor sale, în cadrul unei ședințe oficiale, ar constitui o ingerință disproporționată în libertatea de exprimare, de natură să producă un efect de descurajare asupra dezbaterilor publice, contrar art.10 CEDO.

88. Mai mult, afirmațiile contestate nu vizează viața privată a administratorului Duca Victor, ci activitatea profesională din cadrul S.R.L. „Aria-Duca" ce desfășoară activitate de interes public ca agent economic implicat în achiziții publice și care trebuie să manifeste un grad sporit de toleranță față de critică.

89. În aceste condiții, instanța de judecată constată că nu este întrunit pragul de gravitate necesar pentru a reține atingerea nejustificată a onoarei, demnității și reputației profesionale a reclamanților din care motive acțiunea se respinge ca fiind neîntemeiată.

90. Cu privire la pretenția reclamantului de a-i fi reparat prejudiciul moral în sumă de 10.000 lei, instanța de judecată reține că, dat fiind faptul că nu s-a constatat că pârâta a lezat onorarea, demnitatea și reputația profesională a reclamanților, acest capăt de cerere urmează a fi respins ca neîntemeiat, or, este unul subsecvent pretenției de bază.

91. În conformitate cu art.236, art.art.238-241 Codul de procedură civilă, instanţa de judecată

h o t ă r ă ş t e :

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Aria-Duca" și Duca Victor împotriva Irinei Gutnic cu privire la constatarea încălcării dreptului la respectul onoarei, demnității și reputației profesionale, obligarea dezmințirii informațiilor calomnioase, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea este cu drept de atac în ordine de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei,
judecător **Lorina Ciubotaru**

Copia corespunde originalului